

Resumé

Danmark havde formandskabet for Nordisk Ministerråd i 2005. Det har været centralt for det danske formandskab at fremskynde arbejdet med fjernelse af grænsehindre, herunder har bekæmpelsen af grænsehindre for små og mellemstore virksomheder været særligt fokusområde. Denne opmærksomhed munde i formandskabsperioden ud i konkrete resultater vedrørende medbringelse af kæledyr i transit mellem Sjælland og Bornholm via Sverige, en internordisk jobformidling på internettet, en nordisk skatteportal og et virtuelt skattekontor, nordisk koordinering ved implementering af EU-direktiver, forsøg med harmonisering af vogntogslængder samt fælles nordisk ”pillepas”.

Ydermere er der i formandskabsperioden skabt konkrete resultater og iværksat initiativer på områder som revision af den nordiske sprogkonvention; opkvalificering af de sociale myndigheders kendskab til rettigheder og muligheder inden for Norden; udvikling af det nordiske byggemarked til et hjemmemarked; gensidig anerkendelse af autorisationer/certifikater inden for VVS- og el-montagebranchen og nordisk koordinering af kontrol af måleinstrumenter. Endelig bliver det muligt at medbringe jagt og konkurrencevåben i transit mellem Sjælland og Bornholm via Sverige fra sommeren 2006.

Indledning

Fremskyndelse af arbejdet med fjernelse af grænsehindre og tillige bekæmpelsen af grænsehindre for små og mellemstore virksomheder som særligt fokusområde har været helt centralt for det danske formandskab for Nordisk Ministerråd i 2005. Ligesom der halvvejs igennem formandskabet blev lavet en status for arbejdet med fjernelse af grænsehindre i Norden, gør nærværende gennemgang status over hele formandskabets arbejde på området.

I første del af formandskabet blev der arbejdet intensivt på at skabe bevidsthed omkring grænsehindringsproblematikken bredt i ministerier og styrelser. I tæt samarbejde med Nordisk Ministerråds særlige repræsentant Poul Schlüter blev denne bevidsthed om et grænseløst Norden fulgt op med personlige henvendelser til ministre og ressortministerier. Gennem individuelle møder og seminarer på tværs af ressortministerier vedr. grænsehindringsspørgsmål, er det politiske fokus på arbejdet med at finde konkrete juridiske og administrative løsninger blevet fastholdt. Resultatet er, at spørgsmålet vedr. grænsehindre i Norden først er blevet fulgt op på ekspertniveau i de nordiske embedsmandskomitéer (EK), hvorefter de er taget op på politisk niveau i Nordisk Ministerråd (NMR). Denne fremgangsmåde har båret frugt og givet resultater på områder til gavn for borgere og virksomheder i Norden.

Et område, der har været særligt i fokus, er transitproblemer til og fra **Bornholm** via Sydsverige. Siden den 15. juni 2005 har det været muligt for transitrejsende at medbringe *kæledyr* til og fra Bornholm, uanset om de rejser med bil, bus eller tog. Spørgsmålet vedr. medbringelse af *jagt og konkurrencevåben* i transit til og fra Bornholm kræver en svensk lovændring, som vil afskaffe kravet om transittilladelse. Denne trådte i kraft 1. juli 2006. Desuden er det blevet besluttet at lave et fælles nordisk ”*pillepas*”, som bl.a. vil lette transitrejsendes mulighed for at transportere medicin med euforiserende stoffer. Ordningen blev igangsat den 1. juni 2006.

Foruden det overvejende fokus på bekæmpelsen af grænsehindre i Norden har formandskabet også arbejdet med reducere af grænsehindre for små og mellemstore virksomheder i **Østersøregionen**. Formandskabet har bl.a. deltaget i møde med Østersørådets Økonomiske Arbejdsgruppe i maj, hvor alle 11 lande var repræsenteret. Her drøftede man også muligheder for udvidet samarbejde i regionen. Denne dialog vil fortsætte i Østersøråds regi.

Nedenfor følger en gennemgang over de konkrete områder, hvor der arbejdes med at fjerne eller mindske grænsehindre internt i Norden. Oversigten tager udgangspunkt i et seminar om grænsehindre, der blev afholdt i juni 2005, og afspejler således ressortministeriers og styrelseres vurderinger og løbende opdateringer af processens forløb frem mod fjernelsen af grænsehindre på konkrete områder.

Ind- og udtræden af de nordiske arbejdsløshedsforsikringsordninger

Beskæftigelsesministeriet

Baggrund og formål

Oprindeligt var det planen at udarbejde forslag til gennemgang af lovgivningen vedrørende arbejdsløshedskasser med henblik på en mulig harmonisering, herunder bl.a. en vurdering af, hvorvidt en hel eller delvis harmonisering af gældende regler om ind- og udtræden er tiltrængt. Det blev dog senere besluttet, at det ikke ville være realistisk at harmonisere ind- og udtrædelsesreglerne.

Opfølgning

Ministerrådet for arbejdsmarkedet og arbejdsmarkedspolitik (MR-A) besluttede at indstille arbejdet med at undersøge muligheden for at harmonisere ind- og udtrædelsesreglerne.

Arbejdet har i stedet været koncentreret om at fremstille de gældende regler overskueligt på Hallo Nordens hjemmeside til brug for borgere og myndigheder, hvilket er sket. Målet er at give de nordiske borgere information om hinandens arbejdsløshedsforsikringssystemer.

Internordisk jobformidling på internettet

Beskæftigelsesministeriet

Baggrund og formål

Udbygning af de nordiske landes jobformidlinger på internettet, så man f.eks. let kan få information om ledige stillinger i en tilstødende region (Øresundsregionen som pilotprojekt).

Opfølgning

Arbejdet med oprettelse af fælles nordiske jobformidlingsportaler på internettet fortsætter. Ved mødet i MR-A forestod Arbejdsmarkedsstyrelsen en digital forevisning af, hvordan Øresundsportalen vil se ud.

Med en digital jobformidling skabes rammerne for et åbent og mobilt arbejdsmarked i Norden. Med et enkelt klik på hjemmesiden kan man nu søge job i en grænseregion og ikke blot inden for den nationale grænse.

Den digitale jobformidling bliver først tilgængelig i Øresundsområdet, men meningen er, at det skal være en service for alle grænseregionerne i Norden. Lanceringen fandt sted i 2005.

Eventuel revision af den fælles nordiske arbejdsmarkedsaftale

Beskæftigelsesministeriet

Baggrund og formål

Oprindeligt blev det foreslået, at tredjelandsborgere med permanent opholds- og arbejdstilladelse skulle inkluderes i aftalen om den fælles nordiske arbejdsmarkedsaftale. Hertil kunne der ikke opnås enighed.

Opfølgning

Arbejdet med en revision af en fælles arbejdsmarkedsoverenskomst er således indstillet, efter at en arbejdsgruppe er kommet frem til, at der ikke er grundlag for nogen substantielle ændringer i den nuværende overenskomst.

Nordisk skatteportal og virtuelt skattekontor

Finansministeriet

Baggrund og formål

Den Nordiske Skatteportal indeholder information om skatteforhold i de respektive nordiske lande samt links til de nationale skattedepartementers hjemmesider. Desuden har borgerne mulighed for, via hjemmesiden, at søge rådgivning hos det Nordiske Virtuelle Skattekontor om konkrete skatteforhold.

Opfølgning

Det Nordiske Virtuelle Skattekontor og den Nordiske Skatteportal blev indviet i forbindelse med finansministrenes forårsmøde i maj 2005. Via Skatteportalen kan en borger fx stille et spørgsmål til det Virtuelle Skattekontor om beskatning ved arbejde eller ophold i et andet nordisk land. Borgeren vil efterfølgende modtage ét samlet svar, der er cleareret mellem de relevante skattemyndigheder. Eksempel: En dansker, der ønsker information om indkomstbeskatningen ved midlertidigt arbejde i Finland, vil fra det Virtuelle Skattekontor kunne modtage et svar på dansk, der er cleareret mellem de danske og finske skattemyndigheder. Det vurderes løbende hvordan den Nordiske Skatteportal kan udbygges og justeres med henblik på at øge brugervenligheden. For at udbrede kendskabet til borgertjenesterne har Nordisk Ministerråds sekretariat og de nordiske skattedepartementer igangsat en bred PR-indsats. Antallet af besøgende på hjemmesiden er i dag godt 8.500 pr. måned.

Fjernelse af grænsehindre på skatteområdet for borgere i Norden

Finansministeriet

Baggrund og formål

MR-Finans behandlede i 2005 en række spørgsmål om konkrete lovgivningsmæssige tiltag på skatteområdet. Behandlingen tog sit afsæt i et udredningsarbejde iværksat i 2004, hvor en nordisk embedsmandsgruppe identificerede en række borgerrelaterede grænsebarrierer på skatteområdet. Parallelt anviste embedsmandsgruppen mulige løsningsforslag.

Opfølgning

De identificerede barrierer relaterer sig bl.a. til pensionsbeskatning, beskatning af særlige erhvervsgrupper og beskatning ved bosættelse i et andet nordisk land. De fremsatte løsningsforslag blev drøftet af MR-Finans i maj 2005. Med afsæt i drøftelsen blev EK-Finans anmodet om at fremme løsningsforslagenes implementering. EK-Finans har efterfølgende, i samarbejde med embedsmandsgruppen (der i øjeblikket forhandler om en revision af den nordiske dobbeltbeskatningsaftale) udmøntet MR-Finans' anmodning. Forhandlingerne om revision af dobbeltbeskatningsaftalen fortsætter i 2006. Listen fra 2004 over eksisterende borgerrelaterede grænsehindre må således anses for at være fuldt undersøgt.

Fjernelse af grænsehindre for erhvervslivet i Norden

Finansministeriet

Baggrund og formål

MR-Finans drøftede i maj 2005 rapporten 'Grensehindre for næringslivet i Norden'. Rapporten optegner en række grænsebarrierer relateret til bl.a. forskelle i nordiske momssatser og forskelle i sambeskatningsregler for virksomheder.

Opfølgning og tidsplan

MR-Finans vurderede i maj, at det ikke er hensigtsmæssigt at foranstalte nordiske initiativer i forhold til de grænsebarrierer, der berører MR-Finans' ressort. Finansministrene henviste i begrundelsen til, at der foregår et omfattende arbejde i EU-regi om samme. For på anden måde at bidrage til fjernelse af erhvervsmæssige grænsebarrierer, indbød MR-Finans bl.a. skattedepartementerne i Norden til at fremsætte forslag til samarbejde, regelændringer og harmonisering. De nordiske transportministre (MR-Transport) indsendte et forslag om fjernelse af barrierer på anlægsområdet. Ultimo 2005 vurderede EK-Finans imidlertid, at spørgsmålet bør behandles på nationalt og EU-plan.

Overordnet synes der ikke umiddelbart at være væsentlige problemer med erhvervsrelaterede grænsebarrierer i Norden.

Fælles nordiske krav til mærkning inden for lægemiddelområdet

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Baggrund og formål

Nordisk Innovationscenter har konstateret, at hvert nordisk land har sine egne lægemiddelmyndigheder og næringsmiddelkontrol, hvis godkendelse af produkter ikke gælder i de øvrige nordiske lande. Målet må være at lave fælles nordiske godkendelses- og mærkningsregler med henblik på harmonisering.

Opfølgning

På lægemiddelområdet har EU-retten stor betydning, da kvaliteten og sikkerheden af lægemidler i meget vidt omfang er reguleret af EU-regler, som finder anvendelse i EU-landene såvel som i Norge og Island i kraft af EØS-aftalen.

Det vil som følge heraf være mest hensigtsmæssigt, at arbejdet for at sikre en fortsat harmonisering af kravene til godkendelse og markedsføring af lægemidler i de nordiske lande finder sted inden for rammerne af det fortløbende EU-samarbejde på området.

Det bemærkes, at reglerne om mærkning af lægemidler er blevet yderligere harmoniseret, efter EU Kommissionens ændringsdirektiv 2004/27/EC blev implementeret i den nationale lovgivning inden årsskiftet.

Lægemiddelstyrelsen oplyser, at der i juni 2005 blev afholdt et heldagsmøde med repræsentanter fra de finske, norske, svenske og danske lægemiddelmyndigheder samt repræsentanter fra lægemiddelindustriforeningerne (LIF) fra de fire lande, for at diskutere muligheder og eventuelle hindringer for fællesnordisk mærkning af lægemidler. Konklusionen på mødet var, at uoverensstemmelser i mange tilfælde beror på misforståelser eller forskellig tolkning af lovgivningen og vil kunne løses ved bedre dialog mellem ansøger og myndighed.

Overførelse af elektroniske data på telemedicinområdet i Norden

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Baggrund og formål

Danmark har fremlagt forslag om etablering af et fælles nordisk samarbejdsforum for telemedicin, som bl.a. skal udrede, hvilke barrierer der er for overførsel af elektronisk data mellem landene.

Opfølgning og tidsplan

På mødet i ministerrådet for social og helse (MR-S) den 13.-14. juni 2005 godkendte ministrene oprettelsen af det nordiske samarbejdsforum for telemedicin og besluttede, at arbejdet skulle iværksættes snarest. Norge har påtaget sig sekretariatsfunktionen for det nordiske samarbejdsforum for telemedicin, og det første møde i dette forum er planlagt til at finde sted i februar 2006.

Fælles nordisk ”pillepas”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Baggrund og formål

At udforme en fælles nordisk liste, der omfatter de euforiserende stoffer, for hvilke det er relevant at kræve dokumentation for rejsendes retmæssige besiddelse af, når de indføres som en bestanddel af et lægemiddel i et andet nordisk land.

Opfølgning og tidsplan

På det nordiske sundhedsministtermøde den 13.-14. juni 2005 meddelte Sverige, at man vil implementere den af Danmark foreslåede kontrolpraksis, hvor den fælles nordiske liste lægges til grund. Denne implementering af den fælles nordiske kontrolpraksis i forhold til rejsende, der medbringer lægemidler indeholdende euforiserende stoffer, vil gælde fra 1. juni 2006.

Lovkvalitetsvejledning

Justitsministeriet

Baggrund og formål

En revideret udgave af lov kvalitetsvejledningen blev udgivet i juni 2005. Vejledningen indeholder som noget nyt et afsnit om et lovforslags forhold til nordisk ret. Herved udbredes kendskabet til og viden om den nordiske vinkel i lovgivningsarbejdet.

Opfølgning

Det er i vejledningen beskrevet, at et lovforslag kan have betydning for det nordiske samarbejde. I så fald bør der i lovforslagets bemærkninger i relevant omfang henvises til de øvrige nordiske landes lovgivning mv. på området. Hvis et lovforslag har særlige konsekvenser i forhold til de øvrige nordiske lande, herunder for den fri bevægelighed mellem de nordiske lande, bør der endvidere redegøres nærmere for dette i bemærkningerne.

Transitspørgsmål vedr. jagt- og konkurrencevåben

Justitsministeriet

Baggrund og formål

Transitrejsende til og fra Bornholm via Sverige kan kun medbringe jagt- og konkurrencevåben, hvis de pågældende har en transittilladelse fra de svenske myndigheder. Målet er at opnå en ordning, der gør det muligt at medbringe våbnene uden en sådan svensk transittilladelse.

Opfølgning og tidsplan

Justitsministeriet oplyser, at forslaget om forenklede regler for transit af våben i forbindelse med jagt og konkurrence er vedtaget af den svenske rigsdag. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2006

Revision af den nordiske sprogkonvention

Justitsministeriet

Baggrund og formål

Der skal foretages en juridisk udredning, hvor der tages stilling til henholdsvis om og hvordan:

1) Konventionen ændres på områder, der anses for forældede, 2) Konventionen skal have en gennemrevision, og 3) Konventionen ophæves og erstattes af en deklaration og indarbejdes i den nordiske sprogpolitik.

Endvidere skal der tages stilling til, om tegnsprog også skal inkluderes.

Opfølgning og tidsplan

En slutrapport forventedes færdig senest ved udgangen af 2005. Arbejdet stødte dog på en række vanskeligheder, som imidlertid synes at være ryddet af vejen, således at arbejdet kan afsluttes i løbet af 2006.

Medbringelse af kæledyr i transit til Bornholm

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender / Fødevarestyrelsen

Baggrund og formål

Tidligere var det kun muligt for transitrejsende til Bornholm via Sverige at medbringe kæledyr, hvis rejsen forgik i bil uden stop i Sverige. Målet har været at opnå en aftale, hvor også transitrejsende med bus og tog vil kunne medbringe kæledyr.

Opfølgning

Siden den 15. juni 2005 har det været muligt for rejsende med hunde og katte også at benytte bus og tog i transit mellem Sjælland og Bornholm. Tidligere var det kun muligt at benytte privat bil. Information om reglerne findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Dyret skal heller ikke længere ses af de svenske toldmyndigheder, idet transitten anmeldes via et online system. Der er link til dette onlinesystem fra Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Et væsentlig spørgsmål, der herefter udestår, er at fjerne det svenske krav om ormekur for kæledyr i transit. Ministeren for nordisk samarbejde bad den 29. juni 2005 ministeren for familie- og forbrugeranliggender om, at han tog kontakt til sin svenske kollega med henblik på at fjerne eller lempe kravet om ormebehandling af hund og kat i transit gennem Sverige til Bornholm. Efter fortsat dansk pres meddelte den svenske minister for nordisk samarbejde i marts 2006, at det ikke var muligt at afstå fra dette krav. Fra svensk side var man imidlertid villig til at undersøge mulighederne for at forenkle sagsgangen og foretage en risikoanalyse i samarbejde med de danske myndigheder (Fødevarestyrelsen).

I forbindelse med vedtagelsen af forordning 998/2003 om dyresundhedsmæssige betingelser for ikke-kommerciel transport af selskabsdyr har bl.a. Sverige fået godkendt en særordning for transport af kæledyr til Sverige i en overgangsperiode på 5 år. Det betyder praktisk, at Sverige kan bibeholde deres nationale regler på området, herunder krav om ormebehandling ved indførsel af hunde og katte. Denne særordning bortfalder d. 3. juli 2008, hvorefter indførsel til Sverige fra Danmark vil svare til de krav, som pt. gælder for transport mellem EU-landene:

- Krav om ID-mærkning
- Ledsagelse af pas
- Gyldig rabiesvaccination eller revaccination

Fælles nordiske regler for Ø-mærket/KRAV-mærket

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender/Fødevarestyrelsen

Baggrund og formål

Som udgangspunkt er det blevet betragtet som uheldigt for både forbrugerne og producenterne, at den frivillige økologiske mærkningsordning ikke er ens i Norden. Endvidere blev det vurderet, at en etablering af en fælles nordisk certificering vil gøre mærket ”større” med udsigt til styrkelse af eksporten. Erhvervet har foreslået, at de nordiske fødevareministre burde få belyst konsekvenserne af, at de nordiske lande har en række nationale frivillige økologimærkningsordninger som fx Ø-mærket og KRAV-mærket.

Opfølgning

Der er iværksat et nordisk-baltisk markedsprojekt, som skal kortlægge initiativer til at løse de problemer, som nordiske og baltiske eksportører har i forbindelse med eksport til andre nordiske og baltiske lande. Projektet har deltagere fra alle de nordiske og baltiske lande. I juni 2005 forelå en rapport, hvor følgende muligheder for at afhjælpe de oplevede barrierer bl.a. bliver påpeget: 1) Oprettelse af et fælles informationssystem om regler og certificerings-procedurer, og 2) samtidig *promotion* af EU logo og nationale logos.

Idéen om et nordisk økologimærke anses ikke som løsningen på problemerne med handelshindringer på et stadigt mere globalt marked for økologiske fødevarer. Derimod betragtes det fælles europæiske økologilogo som en løsning på problemerne ved afsætning på EU-markedet, herunder det nordisk/baltiske. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender støtter denne holdning, som blev udtrykt på det sidste møde for embedsmandskomiteén for levnedsmidler.

Embedsmænd fra de nordiske og baltiske lande og repræsentanter fra nordiske og baltiske kontrolorganer mødes fortsat en gang om året for at diskutere aktuelle problemstillinger på økologiområdet, herunder eksport.

Længde på vogntog

Transport- og Energiministeriet

Baggrund og formål

I Norden opereres der med forskellig vogntogslængde. På udvalgte veje af høj standard i Sverige og Finland er den tilladte længde 25,5 m, mens den i Danmark er 18,75 m. Den særlige repræsentant (fhv. statsminister Poul Schlüter) har peget på, at en ændring af de danske regler for vogntogslængde, så de svarer til de svenske og finske, vil skabe større mobilitet og større konkurrence internt i de nordiske lande. Fra norsk side har man tilkendegivet, at man ikke ønsker at harmonisere målene på vogntog.

Opfølgning og tidsplan

I Danmark er der truffet beslutning om at igangsætte en tre-årig forsøgsordning med modulvogntog, der foreløbig vil omfatte to elementer:

Den første del omfatter kørsel til og fra Sverige over Øresundsbroen til Cargo Centeret i Kastrup lufthavn. Forsøgsordningen omfatter alene kørsel med cargogods, dvs. gods som distribueres fra Cargo Centeret til Sverige/Finland. For at de lange modulvogntog kan køre sikkert, skal der foretages en ombygning af tilkørslen til motorvejen ved lufthavnen. Det forventes, at forsøget kan igangsættes medio 2006.

Anden del vedrører adgang til, at havnene i bl.a. Frederikshavn, Grenå og Helsingør kan etablere omkoblingspladser med henblik på at modtage modulvogntog fra Sverige. Denne del af forsøget udføres på havnenes eget initiativ.

Det overvejes desuden, om forsøget kan udvides til at omfatte en længere vejstrækning knyttet til dele af motorvejsnettet.

Opkvalificering af myndigheder

Socialministeriet

Baggrund og formål

Nordboerne oplever ofte, at det er vanskeligt at finde korrekt information om rettigheder og muligheder. En opgradering af kendskabet hos myndighederne og information til borgerne vil afhjælpe dette.

Der er bevilget midler til indførelse af et elektronisk analyseværktøj for relevante sagsbehandlere i Norden. "*E-form Analysing Tool (EAT)*" er et informationsværktøj, som indeholder de seneste opdateringer, domsafgørelser o. lign. vedr. socialforsikringsområdet i EU.

Opfølgning og tidsplan

På mødet for arbejdsgrupperne vedrørende socialsikring og bistand i marts, blev det besluttet at udarbejde en fælles brochure for socialsikringskonventionen og bistandskonventionen. Der er

nedsat en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe, der skal lave udkast til brochure. Første møde forventes afholdt i 1. halvdel af 2006.

På mødet i socialforsikringsgruppen den 22. september 2005 blev det besluttet ikke at arbejde videre med forslaget om udarbejdelse af et fælles nordisk uddannelsesmateriale.

Der er udarbejdet en samarbejdsmodel i førtidspensionssager, hvilket har til formål at lette sagsbehandlingen i førtidspensionssager mellem de nordiske lande.

Mandatet for socialforsikringsgruppen er ændret med virkning fra 1. januar 2006. I det nye mandat indgår bl.a. at arbejdsgruppen skal følge problematikken om grænsehindre på det sociale område inden for Norden og lægge op til forslag til løsning med henblik på afskaffelse af grænsehindre.

Hindre på barselsområdet

Socialministeriet

Formål og baggrund

Det er foreslået, at den nordiske socialforsikringsgruppe håndterer de konkrete eksempler på hindre på barselsområdet.

Opfølgning og tidsplan

Udgangspunktet er en borgernær tilgang til de problemer, der opstår i stedet for en regelharmonisering. Regelharmonisering er ikke mulig og ej heller ønskelig. Det danske formandskab har lagt op til et tættere samarbejde mellem de to arbejdsgrupper (socialforsikringsgruppen og bistandskonventionsarbejdsgruppen) og har sat større fokus på de problemer, som den enkelte borger oplever ved flytningen inden for Norden. Derfor arbejdede det danske formandskab i efteråret på arbejdsgruppeniveau for, at de to konventionsarbejdsgrupper sammenlægges til én samlet konventionsgruppe, der dækker begge konventioner, og som også følger problematikken om grænsehindre på det sociale område.

Nyt mandat for socialforsikringsgruppen er vedtaget med virkning fra den 1. januar 2006. Socialforsikringsgruppen fortsætter som selvstændig arbejdsgruppe.

Opdatering af konventionen om social bistand og sociale tjenester, herunder grænsehindre for funktionshæmmede

Socialministeriet

Baggrund og formål

De nordiske lande skal have en samarbejdspflicht, når det gælder at ordne forholdene i forbindelse med flytning af personer, der på grund af handicap har behov for social bistand.

Opfølgning og tidsplan

Spørgsmålet blev behandlet på mødet for ministerrådet for social og helse (MR-S) den 13.-14. juni 2005, hvor man besluttede at stille godkendelsen af ændringerne i bistaniskonventionen i bero, da man fandt en række spørgsmål vedrørende transporttjeneste uafklarede.

Arbejdsgruppen vedrørende den nordiske bistaniskonvention blev bedt om at arbejde videre med sagen. På sit møde den 7. september 2005 behandlede arbejdsgruppen spørgsmålet om transporttjeneste. Arbejdsgruppen udarbejdede forslag til en ny bestemmelse i konventionen, der skal løse problemerne med transporttjeneste for funktionshæmmede. EK-S godkendte på sit møde i november 2005 forslaget. Den nationale høringsproces i de nordiske lande om de samlede ændringsforslag til bistaniskonventionen skal nu gennemføres. Det skal samtidigt undersøges om ændringen af konventionen er så omfattende, at der er tale om en ny konvention. Denne proces forventes gennemført i 2006.

Styrket nordisk koordinering i implementering af EU-direktiver

Udenrigsministeriet/Sekretariatet for ministeren for nordisk samarbejde

Baggrund og formål

Gennem en koordination i nordisk regi vedr. gennemførelsen af væsentlige direktiver, vil man reducere risikoen for, at en uensartet implementering efterfølgende skaber utilsigtede

grænsehindringer til skade for virksomheder og borgere. Det skal også ses i lyset af, at Norden kan være foregangsregion, når det drejer sig om bekæmpelse af grænsehindringer inden for EU.

Opfølgning

Hvad angår styrket nordisk koordinering i implementering af EU-direktiver såvel mellem de nordiske lande og internt mellem de danske ministerier, kan det konstateres efter en række møder, at der allerede finder en høj grad af koordinering sted. I lyset af, at koordinering finder sted såvel i det uformelle som det formelle samarbejde, anses det imidlertid ikke for hensigtsmæssigt at iværksætte yderligere formelle strukturer for dette samarbejde.

Samarbejdsministeren har derfor opfordret sine danske kolleger til, at den gensidige erfaringsudveksling fortsætter mellem de nordiske ministerier. Hertil anføres, at dette vil bidrage til at indtænke den nordiske dimension ved EU-direktiver, således at yderligere grænsehindringer undgås. De øvrige nordiske samarbejdsministre samt Nordisk Ministerråd er underrettet om det danske initiativ og vil formentlig overveje lignende tiltag.

Gensidig anerkendelse af videregående og gymnasiale uddannelser.

Undervisningsministeriet

Baggrund og formål

Der foregår på europæisk plan og med deltagelse af 45 lande et tæt samarbejde om gensidig anerkendelse af videregående uddannelser. Dette foregår inden for rammerne af Bologna-processen. Uanset dette arbejde blev Reykjavik-deklarationen om gensidig anerkendelse mellem de nordiske lande underskrevet i juni 2004. I 2006 skal denne deklaration evalueres. De meget begrænsede praktiske problemer, der hidtil har vist sig, har drejet sig om gensidig anerkendelse af lærerkompetencer, hvor der er indgået en særlig nordisk aftale. Der er principielt gensidig anerkendelse af kompetencer, men landenes forskellige uddannelsessystemer med hensyn til linjefag og undervisningstrin er afspejlet i aftalens indhold. Det fremgår bl.a., at der for en lærer fra et andet nordisk land kræves tilfredsstillende kundskaber i skolens undervisningssprog.

Opfølgning

Gymnasieaftalen blev fornyet i 2004, og den volder i praksis ikke de store problemer, når det gælder anerkendelse som adgangsgivende eksamen. Der er udarbejdet en omregningstabel for karaktersammenligning mellem svenske og danske gymnasiale uddannelser. Der arbejdes fortsat på, om dele af gymnasiale uddannelser gennemført i et nordisk land vil kunne anerkendes i et andet nordisk land. I den forbindelse har NSS iværksat en undersøgelse af de nationale strategiplaner for information om gymnasieaftalen.

Forbedring af studie- og transportstøtte for nordiske studerende

Undervisningsministeriet

Baggrund og formål

Udgangspunktet for tildeling af studiestøtte er, at statsborgerlandet betaler studiestøtte til uddannelse i et andet nordisk land. Hvis studielandet skal yde studiestøtte til andre landes statsborgere, vil dette foregå efter nærmere nationalt fastsatte regler. De danske regler giver mulighed for dansk studiestøtte i længere tid ved uddannelse i et andet nordisk land end ved studier i udlandet i øvrigt.

Spørgsmålet om transportstøtte specielt i Øresundsregionen vil blive taget op igen ved et møde i ministerrådet for uddannelse og forskning (MR-U). Problemet er, at transportstøtte i Danmark gives på baggrund af modtagelsen af dansk SU, mens transportstøtte i Sverige gives på baggrund af studiekort til en svensk institution. Dette betyder, at danske studerende, der studerer i Sverige kan få transportstøtte både i Danmark og i Sverige, mens svenske studerende, der studerer i Danmark, kun kan få transportstøtte i Sverige men ikke i Danmark.

Opfølgning

På opfordring fra Poul Schlüter vil omfanget af problemet i Øresundsregionen blive undersøgt. Tilsvarende undersøgelser vil blive gennemført i de andre nordiske lande. Sagen er overdraget til den arbejdsgruppe, der beskæftiger sig med studiestøtte i Norden. Arbejdsgruppen har udarbejdet en rapport, der præsenterer en redegørelse for det arbejde, der foregår mellem de nordiske lande og de selvstyrende områder. Arbejdsgruppen er blevet bedt om at præcisere

problemerne samt overveje hvilke udfordringer nye EU-domme (Bidar- og Østrigdommen) kan rejse for den nordiske studiestøtte.

Gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser i Norden

Undervisningsministeriet

Baggrund og formål

Danmark har godt 100 forskellige erhvervsuddannelser, og de andre nordiske lande har ligeledes mange erhvervsuddannelser, men opbygningen af uddannelsesforløbene er væsentligt forskellige i de nordiske lande. Fx har Sverige og Finland gymnasiale erhvervsuddannelser, mens Danmark har et vekseluddannelsessystem. På trods af forskelle, anerkendes erhvervsuddannelser på tværs af arbejdsmarkedet i de nordiske lande. En nordisk undersøgelse om anerkendelse af erhvervsuddannelser fra 2004 har vist, at der ikke er praktiske problemer med dette. (Denne rapport er sendt til Sikkerhedsstyrelsen).

Anerkendelse af erhvervsuddannelser er også omfattet af gymnasieaftalen. Det ligger derfor ikke lige for, at de nordiske undervisningsministre har interesse i at arbejde for en harmonisering af erhvervsuddannelserne.

Opfølgning

På europæisk plan er der etableret et samarbejde om gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser mellem 33 lande. Samarbejdet omfatter fx udarbejdelse af et pointsystem for dele af uddannelserne, og der er indført et såkaldt *Europass*, hvor såvel formelle som uformelle kompetencer kan angives. Samarbejdet mellem de 33 lande foregår inden for rammerne af *København-processen*. De nordiske lande har nedsat en særlig gruppe som opfølgning på den nordiske undersøgelse om gensidig anerkendelse. Undersøgelsen har mundet ud i en rapport, der omfatter fire forskellige brancher. Rapporten viser, at der på trods af store forskelle i de nordiske landes tilrettelæggelse og gennemførelse af ungdomsuddannelserne ikke er tale om reelle problemer med at anvende en uddannelse i et andet nordisk land.

Undervisningsministeriets vurdering er, at så længe dette samarbejde foregår, vil der ikke være behov for yderligere tiltag i Nordisk Ministerråds regi.

Gensidig anerkendelse af autorisationer/certifikater inden for VVS- og El-montage

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrund og formål

For at skabe en større mobilitet inden for VVS- og el-montagebranchen er en gensidig anerkendelse af autorisationer og certifikater inden for branchen en forudsætning.

Autorisationen eller certifikatet gives af Økonomi- og Erhvervsministeriet, der baserer sin beslutning på en udtalelse fra Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser (CVUU) under Undervisningsministeriet. I praksis har der ikke vist sig problemer med dansk anerkendelse af erhvervskvalifikationer efter gældende EU-direktiv.

Opfølgning

Direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer blev vedtaget medio 2005. Eventuelle overvejelser om et nordisk samarbejde om implementering af dette direktiv hører under Undervisningsministeriet. Sikkerhedsstyrelsen har ansvaret for autorisationer inden for VVS- og elområdet. En kortlægning af mulighederne for anerkendelse af VVS og el-montageerhvervet har vist, at der i praksis ikke er vanskeligheder med anerkendelse af uddannelsernes indhold.

Fælles nordisk mærkningsordninger inden for VVS-branchen

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrund og formål

Ved at gennemføre en fælles mærkningsordning vil der blive skabt større mobilitet i branchen; samtidig vil grundlaget for et nordisk hjemmemarked blive dannet.

Opfølgning og tidsplan

Økonomi- og Erhvervsministeriet har sammen med Videnskabsministeriet udarbejdet en strategi for den danske standardiseringsindsats, hvor det bl.a. fremgår, at regeringen vil arbejde for at fremme ét fælles europæisk kvalitetsmærke - Keymark. Regeringen støtter derfor bestræbelserne i EU Kommissionen på at fremme keymark systemet generelt, da ét fælles mærke på europæisk plan vil give den største effekt i forhold til handel over grænserne. Formandskabet forventer senere på året at præsentere en national strategi for standardisering, hvoraf det fremgår, at Danmark vil arbejde for ét fælles europæisk kvalitetsmærke. Økonomi- og Erhvervsministeriet vil forfølge dette spor, idet det forventes at give størst effekt.

Nordisk koordinering af kontrol af måleinstrumenter

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Formål og baggrund

Målet er en fælles nordisk godkendelse af måleinstrumenter med udgangspunkt i EU's måleinstrumentdirektiv (MID).

Opfølgning og tidsplan

Dette område behandles i den nordiske embedsmandsgruppe for legal metrologi, som har til hovedformål at diskutere implementeringen af MID, samt at forsøge at harmonisere de områder, hvor der er "frihedsgrader" for de enkelte lande. Disse diskussioner er præget af varierende fremskridt i det nationale implementeringsarbejde blandt de nordiske lande.

Der har været afholdt et møde i gruppen, som fandt sted 2. juni 2005. På mødet blev der primært arbejdet med MID, men der var størst fremskridt med området for ædle metaller. Der er foretaget en sammenlignende analyse af reglerne, hvor der synes at være en mulighed for at harmonisere disse. Hertil skal bemærkes, at Sveriges tekniske regler afviger fra alle andre landes, hvorfor deres kontrolresultater ikke anerkendes. Der overvejes et fælles nordisk register for navnestempler.

Arbejdsgruppen fortsætter sit arbejde i 2006, hvor direktivet skal være implementeret. Endvidere vil gruppen komme med forslag, der sigter på en mere harmoniseret implementering og administration i de nordiske lande.

Fælles nordisk venturekapitalmarked

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrund og formål

Embedsmandskomitéen for næringspolitik (EK-Næring) besluttede i februar 2005, at det videre arbejde vedrørende venturekapitalområder samles på følgende to områder:

- a) Vedtægts- og lovmæssige begrænsninger for offentlige venture-aktører bør ændres, så det bliver muligt at investere i andre lande.
- b) Det bør overvejes at lempe dobbeltbeskatningen, da den indebærer, at en investor i venturekapital må betale skat både i det land, hvor fonden er placeret, og i sit eget land.

Opfølgning

EK-Næring har nedsat to arbejdsgrupper på venturekapitalområdet. Grupperne har set på henholdsvis dobbeltbeskatningsproblemer og lovgivnings- og vedtægtsmæssige begrænsninger for venturekapitalinstitutioners geografiske råderum. I afrapporteringen fra december 2005 konstaterer arbejdsgruppen, at dobbeltbeskatningsproblemet ikke anses for en hindring af væsentlig betydning. Som opfølgning på arbejdsgruppernes arbejde er der nedsat et Nordisk forum for venture kapital med mandat frem til marts 2007. Forummet skal vurdere mulighederne for at etablere en Nordic Venture Fund.

Undersøgelse af mulighederne for nordisk marked for offentlige indkøb

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrund og formål

Den danske økonomi- og erhvervsminister har været afvisende over for forslaget om et nordisk marked for offentlige indkøb ud fra den begrundelse, at der netop i EU-regi er foretaget en gennemgribende reform af EU's udbudsdirektiver.

Opfølgning

Der er allerede på dansk initiativ (ved Konkurrencestyrelsen) oprettet et europæisk udbudsnetværk, der har til hensigt at være forum for erfaringsudveksling og konfliktløsning i grænseoverskridende sager. Netværket har deltagelse af samtlige nordiske lande. De nordiske udbudsmyndigheder har desuden et løbende tæt samarbejde med møder 1-2 gange om året, hvor aktuelle problemstillinger og udviklingen på udbudsområdet drøftes.

Inden for det eksisterende samarbejde mellem udbudsmyndighederne i de nordiske lande blev der holdt møde i Finland medio september 2005. Der var to hovedtemaer for mødet: For det første en status for gennemførelse af de nye udbudsdirektiver i de enkelte lande, herunder hvilke valg landene har gjort med hensyn til at indarbejde nye udbudsmetoder, mulighed for elektroniske udbud m.v., samt hvilke nationale ordninger man påtænker for offentlige kontrakter, der ikke er omfattet af EU's udbudsdirektiver. For det andet en drøftelse af de enkelte landes strategi i forbindelse med den kommende revision af kontroldirektiverne, som lægger rammerne for de nationale klagesystemer på udbudsområdet.

Idet der i forvejen findes et europæisk netværk med nordisk deltagelse på udbudsområdet, og idet der i forvejen er et tæt nordisk samarbejde på området, skønnes der ikke behov for yderligere opfølgning.

Overførsel af overskud og underskud for virksomheder på tværs af de nordiske grænser

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrund og formål

Muligheden for overførslen af overskud og underskud for virksomheder på tværs af de nordiske lande er i dag i udstrakt grad ikke mulig.

Opfølgning

Problemstillingen har været behandlet af finansministrene, som ikke finder det muligt på nordisk plan at skabe regler for overførsel af over- og underskud på tværs af de nordiske grænser. På mødet i 2003 i ministerrådet for næringspolitik (MR-Næring) blev det desuden besluttet at afvente en løsning på EU-niveau, før der blev taget stilling til at indlede et nordisk samarbejde om sagen. Økonomi- og Erhvervsministeriet er ikke bekendt med, at der er foretaget yderligere opfølgningstiltag.

Det nordiske byggemarked kan udvikles til et hjemmemarked

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrund og formål

Med henblik på at øge konkurrencen inden for byggeområdet besluttede ministerrådet for bygge- og boligpolitik i november 2004 sammen med ministrene for bolig- og byggespørgsmål i Estland, Letland, Litauen og Polen at påbegynde nødvendige tiltag i perioden 2005-2007 for at gennemføre en handlingsplan for et øget udbytte i byggesektoren mellem lande i regionen for den nordlige dimension. Handlingsplanen, "Actionplan for increased exchange in the building sector between countries in the Baltic Sea region", skal lette samhandlen mellem de nordiske lande, de baltiske lande og Polen. Målet er på længere sigt at fjerne handelshindringer.

Handlingsplanen præsenterer fem initiativer. Disse bør prioriteres højt med henblik på at lette tilgangen til nye markeder og dermed stimulere konkurrencen på bolig- og byggeområdet.

Opfølgning og tidsplan

I handlingsplanen angives det, at samtlige fem delprojekter burde påbegyndes i det første halvår af 2005. Fakta er dog, at kun 3 ud af de 5 planlagte projekter er iværksat. Dette skyldes, at det har taget længere tid end forventet at nedsætte styregruppen, og at finansieringen for de øvrige projekter endnu ikke er på plads. Der sættes nu ressourcer ind på at tilvejebringe den nødvendige finansiering.

Ministrene har valgt en koordinator som sammen med styregruppen har til opgave at gennemføre handlingsplanen og rapportere resultater til ministrene. Derudover skal en styregruppe med medlemmer fra alle deltagende lande etableres, og koordinatoren er ansvarlig for sammen med styregruppen at foreslå yderligere samarbejdstiltag med henblik på at fjerne hindringer for at etablere sig på nationale markeder for boligbyggeri.

I sin enkelthed kan det konstateres, at arbejdet med handlingsplanen ikke modsvarer målene for 2005, som er præsenteret i planen, og at det skyldes flere ting. Det bliver nu en prioriteret opgave for koordinatoren at finde alternative finansieringsmuligheder samt at forsøge at få Polen engageret i samarbejdet.

Efter nedlæggelsen af ministerrådet for bygge- og boligpolitik (MR-BO) overføres handlingsplanen til det nye ministerråd for nærings-, energi- og regionalpolitik (MR-NER).

Revisionspligt for mindre virksomheder

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Formål

Revisionspligten for mindre erhvervsvirksomheder skal lempes i overensstemmelse med de generelle regler i de øvrige EU-lande.

Opfølgning

Opfølgningen på nordisk plan afventer i øjeblikket nationale overvejelser i flere af de nordiske lande, herunder i Danmark hvor arbejdet med regelforenkling og fjernelse af administrative byrder er en væsentlig prioritet for regeringen.

Nordisk koordinering i forbindelse med implementering af EU's selskabsretlige direktiver

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrund og formål

En nordisk arbejdsgruppe er nedsat og mødes 1-2 gange årligt med henblik på at drøfte konkrete EU-tiltag. Gruppen vil primært drøfte initiativer, der er vedtaget i EU. Det drejer sig aktuelt om det ændrede 1. selskabsdirektiv om offentliggørelse af selskabsoplysninger, forventede ændringer i 2. selskabsdirektiv om selskabernes bevarelse af og ændringer i kapitalen, 10. selskabsdirektiv om grænseoverskridende fusion, 13. selskabsdirektiv om overtagelsestilbud, det forventede 14. selskabsdirektiv om grænseoverskridende flytning og endelig indarbejdelse af SCE-forordningen (det europæiske andelsselskab). Herudover har indarbejdelsen af SE-forordningen (det europæiske aktieselskab) været diskuteret. I tillæg hertil kan gruppen diskutere indarbejdelsen af henstillinger, herunder de aktuelle henstillinger om ledelsesaflønning og uafhængighed i relation til *corporate governance*.

Opfølgning og tidsplan

Der er aftalt en møderække, der involverer samtlige lande. Første møde blev afholdt i Oslo i januar 2005. Siden har der været møde på Island med særlig fokus på 1. selskabsdirektiv og SCE-forordningen, der begge aktuelt er under implementering i de nordiske lande.

Det næste møde vil finde sted i København i foråret 2006.

Konklusion

Ovenstående gennemgang af arbejdet med grænsehindre under Danmarks formandskab for Nordisk Ministerråd i 2005 viser, at mange konkrete resultater er opnået. Ydermere er flere initiativer iværksat, som fortsættes under Norges formandskab i indværende år.

Forhenværende statsminister Poul Schlüter har valgt at trække sig tilbage som særlig repræsentant for arbejdet med grænsehindre. På mødet mellem samarbejdsministrene i december 2005, udtalte han, at hans tre år lange arbejde med grænsehindre har foregået meget tilfredsstillende. Der er dog stadig ting at tage fat på, før alle grænsebarrierer i Norden er væk, hvorfor indsatsen fortsætter som et prioriteret arbejdsområde i 2006 under norsk formandskab. Her vil især en forbedring af erhvervslivets muligheder for grænsevirksomheder i

Norden være prioriteret. Endvidere vil mulighederne for et tættere samarbejde mellem Nordisk Ministerråd og grænsekomitéerne blive vurderet.

Sekretariatet for ministeren for nordisk samarbejde København, juli 2006.